

КРАМАТОРСЬКА МІСЬКА РАДА

Р І Ш Е Н Н Я

від 23.10.2020 № 75/VII-528
м. Краматорськ

Про затвердження Програми
боротьби з карантинними
рослинами міста Краматорська
на 2021-2024 роки

З метою створення сприятливого і комфортного життєвого простору для населення, впровадження комплексу ефективних заходів по виявленню та ліквідації вогнищ розповсюдження наявних карантинних організмів на території Краматорської міської ради, керуючись ст. 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»,

міська рада

В И Р І Ш И Л А:

1. Затвердити Програму боротьби з карантинними рослинами міста Краматорська на 2021-2024 роки (додається).
2. Контроль за виконанням даного рішення покласти на заступника міського голови Боевського С.О.

Секретар міської ради

Д.В. Ошурко

ПРОГРАМА
боротьби з карантинними рослинами міста Краматорська
на 2020-2024 роки

1. Загальні положення

Програма боротьби з карантинними рослинами міста Краматорська (далі – Програма) розроблена у відповідності до Законів України «Про карантин рослин» від 30.06.1993 №3348-XII, «Про благоустрій населених пунктів» від 06.09.2005 №2807-IV, «Про захист рослин» від 14.10.1998 №180-XIV, «Про охорону земель» від 19.06.2003 №962-IV, наказів Мінрегіонбуду України від 10.04.2006 № 105 «Про затвердження Правил утримання зелених насаджень у населених пунктах України», Мінагрополітики України від 27.01.2005 №40 «Про затвердження Інструкції з виявлення, локалізації та ліквідації вогнищ карантинних бур'янів», рішення Краматорської міської ради від 08.06.2011 №6/VI-67 «Про затвердження Правил благоустрою території міста Краматорська».

Програмою передбачається здійснення комплексу заходів, направлених на локалізацію та ліквідацію вогнищ небезпечного карантинного бур'яну – амброзії полинолистої.

Серед великої кількості бур'янів амброзія полинолиста приносить особливо великі втрати в сільському господарстві, при цьому являючись злісним карантинним бур'яном. Рослини амброзії виробляють величезну кількість пилку та насіння. Квітковий пилок є дуже небезпечним і шкідливим для людини і при вдиханні з повітрям викликає алергійне захворювання – амброзійний поліноз. Хвороба протікає у вигляді різко вираженого алергійного риніту, кон'юнктивіту, бронхіальної астми, мігрені, кропивниці та супроводжується значним знесиленням організму. Лікування алергії, спричиненої пилком амброзії, тривале й важке.

Необхідність розробки Програми викликана відсутністю комплексної системи боротьби з карантинними рослинами, насамперед амброзією полинолистою, яка набула значного поширення на території населених пунктів і негативно впливає на довкілля.

Програма спрямована на розв'язання проблеми поширення карантинних рослин, зокрема, амброзії полинолистої, залучення до цього суб'єктів господарювання, підприємств та установ усіх форм власності та мешканців м. Краматорська.

2. Склад проблеми та обґрунтування необхідності її розв'язання
шляхом розроблення і виконання Програми

Карантинні рослини – це особливо шкідливі адвентивні види, яких немає на території країни або вони наявні обмежено і чисельність яких регулюється спеціальними заходами.

Обмежено-поширеними є амброзія полинолиста (*Ambrosia artemisiifolia*), гірчак рожевий (повзучий) (*Acroptilon repens*), ценхрус якірцевий (малоквітковий) (*Cenchrus pauciflorus*), паслін колючий (*Solanum rostratum*), сорго алепське (гумай) (*Sorghum halepense*) та 15 видів повитиць (*Cuscuta sp.sp.*), з яких найвідомішими та поширенішими є повитиця польова (*Cuscuta campestris*) і Лемана (*C.Lehmanniana*).

У культурфітоценозах Степу України та поза ними спостерігається 49 видів рослин-алергенів.

Найчастіше серед рослин – алергенів у фітоценозах міста трапляються амброзія полинолиста (*Ambrosia artemisiifolia*), лутига татарська (*Atriplex tatarica*), чорнощир нетреболистий (*Iva xanthiifolia*). Загальна маса амброзії полинолістої в структурі забур'яненості складає близько 60%.

Амброзія полинолиста як адвентивний вид, при відсутності стримуючих факторів (хвороб та шкідників) швидко розповсюджується, перемагаючи в конкуренції з місцевими видами завойовує нові території.

Причиною швидкого поширення амброзії полинолістої у місті є те, що цей вид має ряд біологічних особливостей, до яких належать:

висока насіннева продуктивність (80-100 тис. штук з однієї рослини);

насіння молочної та воскової стиглості здатне дозрівати і давати повноцінні сходи, зберігаючи життєздатність протягом 40 років, чим утворюється значний за обсягом запас насіння у ґрунті;

рослина має потужну кореневу систему, що проникає вглиб до 4 м;

рослинні властива висока регенераційна здатність, після скошування амброзія здатна давати від кореневих частин нові паростки, які утворюють суцвіття і формують життєздатне насіння.

Розвиваючи велику надземну вегетативну масу, амброзія полинолиста здатна пригнічувати і витіснити культурні рослини.

При великому забур'яненні надмірно висушуються й виснажуються ґрунти. Дослідження показують, що на утворення однієї тонни сухої речовини, амброзія полинолиста виносить з ґрунту 15,5 кг азоту, 1,5 кг фосфору, а також близько 950 тонн води.

Амброзія полинолиста засмічує вулиці та подвір'я, узбіччя доріг, залізничні насипи, береги річок, пустирі, створює неестетичний, занедбаний вигляд територій парків, скверів та інших зелених зон міста.

Крім шкідливого впливу на культурні рослини, негативно впливає на здоров'я людини. Пилок рослин з роду амброзія є сильним алергеном і викликає алергічні захворювання (бронхіальна астма, алергічний риніт, atopічний дерматит, контактні дерматити). У фазі цвітіння амброзія виділяє велику кількість сапоніну, що викликає алергію у багатьох людей. У пилку містяться особливі білки - антигени Є і К, які проникають через слизову оболонку верхніх дихальних шляхів людини. При попаданні пилкового зерна на слизову оболонку, білки надходять у кров і лімфу. В результаті розвивається нежить, сльозотеча, задишка, відчувається головний біль, підвищується температура, проявляються напади бронхіальної астми і втрачається працездатність. Амброзія виділяє ефірні масла (камфора, борнеол, пенен, гераніол, терпін та ін.), що викликають головний біль.

Алергени містяться також в насінні і листі амброзії. Вони можуть викликати у людей дерматити.

При знаходженні в осередку поширення амброзії, в тому числі при виконанні робіт із знищення карантинних рослин, необхідно захистити відкриті ділянки шкіри, очі, верхні дихальні шляхи. Необхідно вдягати щільний одяг з довгими рукавами і штанинами, захисні рукавиці. Не зайвою буде і зволожена ватно-марлева пов'язка. Після роботи необхідно вмитися чистою водою, прополоскати рот, горло, ніс, ретельно вимити руки з милом, прийняти душ.

Лікування алергії, спричиненої пилом амброзії, тривале і не завжди успішне.

Враховуючи біологічні особливості амброзії та умови населеного пункту, для ефективної боротьби необхідно запровадити в Краматорську комплексне застосування механічного та фітоценотичного методів.

Механічний метод – систематичне (3-4 рази) скошування рослин амброзії з початку вегетації (квітень-травень) до цвітіння (кінець липня – початок серпня) або виривання з корінням.

Хімічний метод – застосування для обприскування рослин амброзії на засмічених ділянках безпечних засобів, які інгібують ріст та розвиток амброзії або гербіцидів відповідно до Переліку пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні.

Фітоценотичний метод – знищення рослин амброзії на засмічених ділянках шляхом переорювання ґрунту з подрібненням рослинних решток та наступним висівом на цих ділянках багаторічних злаково-бобових травосумішей або газонних трав чи розстиланням газонних рулонів.

Штучне створення заростей багаторічних трав сприяє пригніченню осередків амброзії. Добре себе зарекомендувало застосування суміші багаторічних злакових трав з бобовими, які розростаючись на другий-третій рік, практично повністю витісняють амброзію з території. У зв'язку з тим, що багаторічні трави повільно ростуть в перший період вегетації, найбільш ефективним є поєднання попередньої обробки ґрунту для знищення вегетуючої амброзії з наступним посівом багаторічних трав і травосумішей в оброблений ґрунт.

Підбір трав для посіву проводиться з урахуванням умов зони вирощування і умов міста.

Метод ручного виривання – застосовується на ділянках де амброзії небагато, до 20 од на м², або коли амброзію знищили хімічним або механічним методом. При вириванні амброзії полиноистої, яка має суцвіття, треба використовувати засоби захисту: респіратор або маску медичну, окуляри, захистити відкриті частини тіла від контакту з амброзією. Амброзія становить небезпеку саме під час цвітіння, бо небезпечним є пилок, а не сама рослина.

Для ефективної боротьби з карантинними рослинами необхідно не тільки комплексне застосування механічного, хімічного, фітоценотичного методів та методу ручного виривання, а й підвищення відповідальності за належне утримання земельних ділянок їх власників та орендарів, прилеглої території – суб'єктів господарювання. Очищення власних земельних ділянок та прилеглих територій сприяє зменшенню площі розповсюдження карантинних рослин і зниження їх негативного впливу на довкілля.

3. Мета Програми

Мета Програми – проведення комплексу заходів по виявленню, локалізації та ліквідації вогнищ амброзії у м. Краматорську; приведення в належний фітосанітарний та естетичний стан території міста; зменшення кількості випадків захворювання на алергію серед населення.

4. Основні завдання Програми

Забезпечення виконання та проведення заходів проти карантинних рослин підприємствами, установами, організаціями та закладами незалежно від форми власності.

Виконання комунальними підприємствами міста заходів щодо локалізації та ліквідації карантинних рослин в місцях їх розповсюдження із комплексним застосуванням механічного, хімічного та фітоценотичного методів.

Оснащення комунальних підприємств міста необхідною кількістю спецтехніки та обладнання для забезпечення ефективної боротьби з карантинними рослинами.

Привернення уваги населення та громадськості міста до проблеми, пов'язаної із зараженням земель карантинними рослинами.

Ознайомлення з карантинними рослинами та методами боротьби з ними у навчальних закладах міста.

5. Перелік заходів Програми

Перелік заходів Програми наведений у додатку.

6. Фінансове забезпечення Програми

Джерелами фінансування заходів Програми є: міський бюджет, кошти підприємств, установ та організацій, а також інші джерела, не заборонені законодавством.

7. Організаційне забезпечення Програми

Організаційне забезпечення реалізації Програми і контроль за виконанням передбачених Програмою заходів здійснює відділ комунального господарства Краматорської міської ради.

Інформацію про стан виконання Програми відділ комунального господарства Краматорської міської ради надає постійній комісії міської ради з питань промисловості, транспорту та зв'язку, впровадження енергозберігаючих технологій, охорони навколишнього природного середовища, розвитку середнього та малого бізнесу, побутового та торгового обслуговування.

8. Очікувані результати виконання Програми

Реалізація Програми дасть можливість:

1. Зменшити площі зараження карантинними рослинами, в тому числі амброзією полинолистою;
2. Покращити фітосанітарний та естетичний стан території;
3. Зменшити кількість випадків захворювання на алергію серед населення.

Секретар міської ради

Д.В.Ошурко

Додаток
до рішення міської ради
23.10.2020 № 75/VII-528

Додаток
до Програми

Заходи
з виконання Програми боротьби з карантинними рослинами
міста Краматорська на 2021-2024 роки

Заходи	Термін виконання	Відповідальні виконавці
1	2	3
1. Забезпечення виконання та проведення заходів проти карантинних рослин підприємствами, установами, організаціями та закладами незалежно від форми власності		
Забезпечення організації проведення обстежень з метою оновлення міської карти розповсюдження карантинних рослин з визначенням їх площ	Щороку, квітень-травень	Відділ комунального господарства, управління освіти, відділ охорони здоров'я, управління з гуманітарних питань, управління праці та соціального захисту населення, Держпродспоживслужба у Донецькій області
Організація роботи телефонної «гарячої лінії» по боротьбі з карантинними рослинами	Щороку, травень-жовтень	КП «ДРУАС», Диспетчерська служба «1505»
Забезпечення організації проведення робіт щодо локалізації і ліквідації карантинних рослин у межах закріплених територій та у приватному секторі	Щороку, травень-жовтень	Відділ комунального господарства, управління освіти, відділ охорони здоров'я, управління з гуманітарних питань, управління праці та соціального захисту населення,
Залучення (до початку цвітіння амброзії) осіб з числа безробітних, які перебувають на обліку в центрах зайнятості для проведення робіт зі знищення карантинних рослин	Щороку, травень-червень	Комунальні підприємства міста, Краматорський центр зайнятості
Направлення повідомлень в письмовій формі підприємствам, організаціям, установам та закладам про необхідність очищення від карантинних рослин відведених, закріплених та прилеглих територій	Щороку, квітень-травень	Відділ комунального господарства

Проведення робіт зі знищення карантинних рослин у межах відведених, закріплених та на прилеглих територіях (у випадку відсутності можливості проведення робіт власними силами, укладення договорів на виконання робіт із спеціалізованими підприємствами)	Щороку, травень-жовтень	Керівники підприємств, організацій, установ, закладів
Висапування, виривання з корінням рослини амброзії перед цвітінням, на початку викидання волотей амброзії полинолистої	Щороку, травень-жовтень	Суб'єкти господарювання усіх форм власності, землекористувачі, мешканці міста
Проведення рейдів-перевірок по знищенню карантинних рослин	Щороку, травень-жовтень	Відділ комунального господарства, Держпродспоживслужба у Донецькій області
2. Виконання комунальними підприємствами міста заходів щодо локалізації та ліквідації карантинних рослин в місцях їх розповсюдження		
Забезпечення організації проведення обстежень закріплених територій з метою виявлення розповсюдження карантинних рослин з визначенням їх площ та методів боротьби	Щороку, квітень-травень	КП «ДРУАС» та керівники комунальних підприємств міста
Забезпечення організації проведення робіт щодо локалізації і ліквідації карантинних рослин на закріплених територіях	Щороку, травень-жовтень	КП «ДРУАС» та керівники комунальних підприємств міста
Поновлення порушених ділянок у місцях проведення земляних робіт при будівництві, ремонті, реконструкції комунікацій посівом газонних трав (травосумішей)	Постійно	Керівники комунальних підприємств міста
3. Привернення уваги населення та громадськості міста до проблеми, пов'язаної із зараженням земель карантинними рослинами		
Залучення засобів масової інформації для широкої пропаганди серед населення і суб'єктів господарювання важливості проведення заходів по знищенню карантинних рослин	Щороку, травень-жовтень	Відділ комунального господарства, відділ прес-служби

Систематичне висвітлення у засобах масової інформації виконання заходів щодо боротьби з карантинними рослинами та своєчасне попередження населення про формування небезпечної аероалергенної обстановки у місті	Щороку, травень-жовтень	Відділ комунального господарства, відділ прес-служби, Держпродспоживслужба у Донецькій області
4. Оснащення підприємств міста необхідною кількістю обладнання для забезпечення ефективної боротьби з карантинними рослинами		
Придбання оприскувачів (ранцевих)	2021 – 20 од. 2022 – 10 од. 2023 – 5 од.	КП «ДРУАС»
Придбання кубових ємностей для транспортування та зберігання хім. препарату	10 од.	
Придбання хімічного препарату для боротьби з амброзією («АМБРОСТОП»)	2021 – 10 000 л 2022 – 10 000 л 2023 – 8 000 л 2024 – 6 000 л	
5. Ознайомлення з карантинними рослинами та методами боротьби з ними у навчальних закладах міста		
Запровадження просвітницьких проектів у навчальних закладах міста про шкоду карантинних рослин для здоров'я людей та про заходи з їх ліквідації	Щороку	Управління освіти

Секретар міської ради

Д.В.Ошурко